

«Først til framtida»

Utviklingsstrategi for
Midtre Gauldal

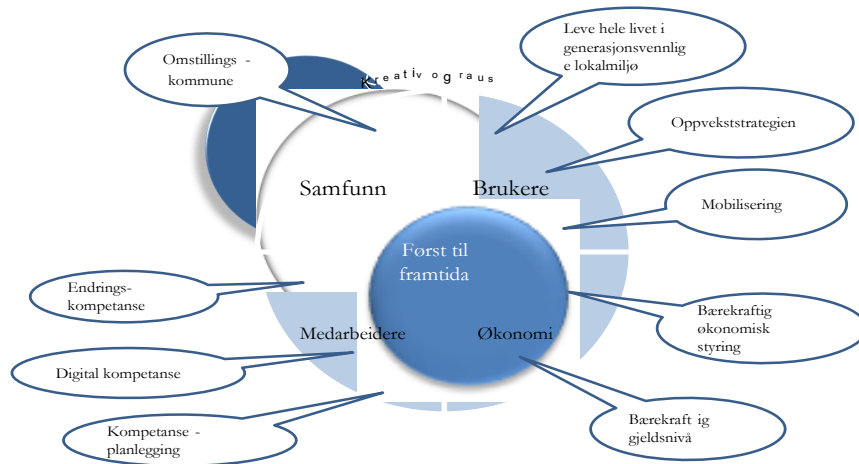
2022-25

1. Sammendrag

Utviklingsstrategien 2022-2025 er en konkretisering av de viktigste innsatsområdene i perioden som skal følges opp for å realisere kommuneplanens samfunnsdel 2014-2030.

Figuren under viser sammenhengen mellom kommunens visjon, kommunens politiske ambisjon og utvalgte fokusområder. Videre vises (i bobler) de utvalgte innsatsområdene for hvert av fokusområdene i utviklingsstrategiens planhorisont/tidsperioden 2022 - 2025:

Den «røde tråden» og overordnet føring for innsatsen innenfor samtlige fokusområder er:

- ❖ tidlig innsats
- ❖ helsefremmende og forebyggende arbeid

Suksessfaktorer for å nå målene er:

- ❖ Gjennom helhetlig virksomhetsstyring sikre både effektiv drift og gode tjenester til innbyggerne, samtidig som vi ivaretar nødvendig utviklingsarbeid og innovasjon i tråd med samfunnets og innbyggernes behov
- ❖ Planlegge og tenke økonomi og tjenester i et 10-15 års perspektiv
- ❖ Sørg for at det omstillingsevne og – og vilje i organisasjonen; organisatorisk optimisme
- ❖ Ha kompetente medarbeidere og ledere, som er fleksible og endringsvillige, viser mot og beslutningsevne
- ❖ Legge til rette for et godt spill mellom politikere og administrasjon
- ❖ Legge til rette for god samhandling med eksterne aktører for å løse samfunnsmessige utfordringer på enda bedre måter
- ❖ Være utholdende og tro mot kommunens visjoner og målsettinger

2. Innledning

Kommunens overordnede styringsdokument er kommuneplanens samfunnsdel; Kreativ og raus, kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2030. Gjennom denne planen har kommunestyret vedtatt Midtre Gauldal kommunes overordnede visjon og målsettinger i et langsiktig og helhetlig perspektiv. Det er også vedtatt hvilke strategier som skal følges/hvilke veivalg som skal tas i arbeidet med å nå målene. Målene og strategiene favner alle kommunens innsatsområder og synliggjør hvilke ambisjoner kommunens politiske ledelse har for utviklingen av Midtre Gauldal samfunnet fram mot 2030.

Utfordringen for ledere og ansatte er å klare å realisere disse målene og følge opp strategiene med treffsikre og effektive tiltak innenfor de ressursrammer som vedtas for det enkelte år.

Skal vi lykkes må det gjøres tydelige og omforente prioriteringer; hva er de viktigste utviklingsområdene i de neste 4 årene?

Behovet for tydelige prioriteringer var bakgrunnen for at kommunestyret den 28.02.19 for første gang vedtok en utviklingsstrategi for Midtre Gauldal. Utviklingsstrategien ble vedtatt å gjelde for perioden 2019 -2022 og den skulle nettopp bidra til å synliggjøre de aller viktigste innsatsområdene for denne perioden. Det ble vedtatt en overordnet politisk ambisjon om å være «Først til framtida». Ut fra denne ambisjonen fastsatte kommunestyret seks delstrategier med egne målsettinger.

Det har skjedd vesentlige endringer på flere samfunnsområder i kommunen siden 2019. Videre har utfordringene innenfor den kommunale tjenesteytingen endret seg, utviklingsprosjekt er iverksatt blant annet ut fra initiativ fra nasjonale og regionale myndigheter, kommunens økonomiske situasjon har også endret seg og tvunget fram omstilling, samt at vi kontinuerlig får et bredere kunnskapsgrunnlag å basere planlegging og prioriteringer på. På denne bakgrunn er det nå **naturlig og nødvendig å revidere kommunens utviklingsstrategi** for å synliggjøre og sikre felles innsats om hovedsatsingsområdene i fireårsperioden 2022 – 2025.

Vi må ha oppmerksomheten rettet mot prioriteringene i utviklingsstrategien, involvere alle ledere og ansatte og følge opp med målrettet arbeid. Når vi lykkes med å nå målene og dette synliggjøres for de ansatte bidrar det til trivsel og arbeidsglede, og slik oppnår vi en vann-vinnsituasjon både for ansatte, brukere og lokalsamfunnet.

3. Visjon: Kreativ og raus

Visjonen sier noe om hva som skal kjennetegne Midtre Gauldalsamfunnet. Kreativ og raus handler om å legge til rette for og stimulere til nytenking og innovasjon innenfor alle deler av samfunnet. Innbyggere og besøkende skal oppleve oss som rause, åpne og inkluderende. Det skal være rom for den enkeltes engasjement og skaperglede innenfor arbeidsliv og frivillighet.

4. Politisk ambisjon

Den politiske ambisjonen i Midtre Gauldal er å være først til framtida, og framtida er både nå, i morgen og langt der framme.

Det handler derfor om å fokusere på kontinuerlig utvikling, ta grep nå for å sikre en bærekraftig langsiktig utvikling i kommunen. Det er nødvendig med utviklingsarbeid og innovasjon i tråd med samfunnets og innbyggernes behov, og kommunen må ta aktive grep for å øke innbyggertallet og tilrettelegge for nye arbeidsplasser.

Vi skal ikke være passive, men være «Først til framtida».

5. FNs bærekraftsmål og kommunens profil

Gjennom arbeidet med FNs bærekraftsmål har kommunen mulighet til å velge ut enkelte mål og problemstillinger som man vil jobbe ekstra hardt mot å oppnå eller løse. Dette kan videreføres eller formidles i form av en kommuneprofil. Dette kan for eksempel være «Klimakommunen Midtre Gauldal» hvis man velger å framheve bærekraftsmål nummer 13, eller «Rettferdighetskommunen Midtre Gauldal» hvis man velger bærekraftsmål nummer 16. En slik tilnærming vil kunne være med å skape engasjement for arbeid med konkrete problemstillinger hos kommunens innbyggere.

Det som flere trekker fram som et særtrekk og en kvalitet i Midtre Gauldal er mulighetene for et aktivt friluftsliv. Kommunen er allerede en nasjonalparkkommune og landets beste lakseelv, Gaula, renner gjennom kommunen. Det er store fjell-/utmarksområder som er lett tilgjengelig i alle deler av kommunen. Gjennom spørreundersøkelsen «Folkestemmen i Midtre Gauldal» trekker også flertallet av de spurte nettopp fram muligheten for et aktivt friluftsliv som en kvalitet ved å bo i Midtre Gauldal. Både Støren ungdomsskole og Gauldal videregående skole friluftsliv som valgfag, og det er stor interesse for disse tilbudene blant ungdommene i kommunen. Reiseliv, mat og opplevelser er også sentralt i omstillingskommuneplanen 2022-2027. Ut fra dette er det nærliggende å velge friluftsliv som et område for profilering av Midtre Gauldal i kommende fireårsperiode:

«Friluftslivkommunen Midtre Gauldal».

6. Fokusområder

Kommuneplanens samfunnsdel har definert fire fokusområder som skal bidra til å realisere visjonen Kreativ og raus, og som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser i planperioden. Disse fire områdene er:

For hvert av disse fokusområdene er det vedtatt målsettinger og tilhørende strategier/veivalg. Ut fra disse målene og strategiene prioriteres følgende innsatsområder i fireårsperioden 2022-2025:

SAMFUNN/SAMFUNNSUTVIKLING:

Midtre Gauldal har fått status som omstillingskommune. Regional omstilling er en ekstraordinær innsats for kommuner eller regioner der mange lokale arbeidsplasser går tapt. Midtre Gauldal er i en slik situasjon i og med at Norsk Kylling har flyttet sin produksjon til Orkanger. Regionalt omstillingsprogram skal bidra til etablering av nye arbeidsplasser og styrke næringsgrunnlaget i kommunen. Som omstillingskommune er Midtre Gauldal i gang med et langsiktig og målrettet utviklingsarbeid som vil være hovedinnsatsområdet til kommunen når det gjelder samfunnsutvikling i kommende fireårsperiode.

Hovedmål:

- ❖ Å sikre eksisterende arbeidsplasser og skape 300 nye arbeidsplasser
- ❖ Et mer robust næringsliv
- ❖ Økt utviklingsevne i næringsliv og kommunen

Det er fem innsatsområder i omstillingsarbeidet:

Opplevelsesnæring

- ❖ Skape en attraktiv reiselivsdestinasjon
- ❖ Tilrettelegge for utvikling og økt salg av lokalmat fra Midtre Gauldal
- ❖ Utvide og utvikle overnattingstilbud i Midtre Gauldal
- ❖ Etablerer nye bedrifter innenfor opplevelsesnæringer

Industri

- ❖ Utvikle dagens industribedrifter
- ❖ Etablerer nye industribedrifter
- ❖ Utnytte og utvikle Støren Sør

Innovasjon og nyskaping

- ❖ Økt innovasjon og nyskaping i eksisterende bedrifter
- ❖ Nye bedrifter innenfor innovasjon og nyskaping

Kompetanse

- ❖ Kompetansehevedende tiltak
- ❖ Sikre tilgang til relevant arbeidskraft også i framtida

Attraktivitet

- ❖ Næringsvennlig kommune
- ❖ Bedret infrastruktur for næringslivet
- ❖ Bolig og stedsutvikling
- ❖ Omdømmebygging

For å lykkes med disse 5 innsatsområdene må vi både klare å få alle typer utviklingsarbeid og innsatser for å fremme attraktivitet, til å forsterke hverandre. Så er vi også helt avhengig av et tett samspill og samhandling med næringslivet og lag/foreninger.

BRUKERE

Fokusområdet brukere handler om kommunens tjenesteyting. Den politiske ambisjonen om å være “Først til framtida” krever en offensiv holdning når det gjelder å videreutvikle og modernisere den kommunale forvaltningen og tjenesteytingen. Gjennomgående for alle tjenesteområdene er nødvendigheten av å videreføre arbeidet med

- ❖ å utvikle de ansattes digitale kompetanse
- ❖ å kontinuerlig forbedre oppgaveløsning og tjenesteproduksjon
- ❖ å sette brukerne i sentrum

De to store områdene for kommunal tjenesteytingen er oppvekst og helse og velferd.

Oppvekst

Innsatsen konsentreres om å følge opp overordnet strategiplan for oppvekstområdet som gir føringer og viser retning for arbeidet med å kunne gi barn og unge i Midtre Gauldal en enda bedre oppvekst.

Oppvekststrategien er bygd opp rundt 6 hovedområder som er viktig i barn og unges oppvekst:

- ❖ Inkludering og fellesskap
- ❖ Lek og læring i barnehage og skole
- ❖ Barn og unges medvirkning
- ❖ Livsmestring
- ❖ Trygge hjemmeforhold
- ❖ Mangfoldig fritid

Gjennomgående prinsipper for alle innsatsområdene:

- ❖ Tiltakene skal som utgangspunkt være rettet mot alle barn og unge
- ❖ Tiltakene skal ha fokus på tidlig innsats og forebygging
- ❖ Tiltakene skal ha et tverrfaglig perspektiv
- ❖ Det skal fokuseres på barn og unges styrker framfor svakheter, se muligheter i stedet for vansker og symptomer
- ❖ Strategien må samtidig vise at det alltid vil være barn og unge som har behov for individuelle tiltak

Helse og velferd

Innsatsen konsentreres om å følge opp Strategi for framtidens helse- og omsorgstjenester i Midtre Gauldal fram mot 2030. Gjennom å følge opp denne strategien skal kommunen sikre at pågående og forestående endringer i demografien ved at andelen eldre innbyggere øker og andelen

yrkesaktive går ned, kan håndteres. Det vil bli knapphet på arbeidskraft og økt «trykk» på de kommunale tjenestene.

Gjennomgående hovedprinsipper i strategien:

- ❖ Fra passive mottakere til aktive deltakere
- ❖ Fra pleie og reparering til forebygging og helsefremmende arbeid
- ❖ Hverdagsmestring og livsglede gjennom bruk av ny teknologi
- ❖ Alle i samfunnet må bidra; kommunen som tjenesteleverandør, familie, venner, og frivilligheten aktiveres for at alle innbyggere skal oppleve livskvalitet og kunne bo hjemme lengst mulig – i et lokalmiljø der helsefremmende aktiviteter er sentralt.

Overgripende innsats:

- ❖ Utvikling av generasjonsvennlige lokalmiljø i hele Midtre Gauldal
- ❖ Helsefremmende arbeid og tidlig innsats innenfor alle tjenesteområder
- ❖ Fra omsorgstrapp til mestringstrapp
- ❖ Tjenestene tildeles ut fra evnen til egenmestring
- ❖ Fleksibel organisering av tjenesteproduksjonen og effektiv ressursutnyttelse

MEDARBEIDERE

Dette fokusområdet handler om den kommunale organisasjonen. Her videreføres målsettingen fra gjeldende utviklingsstrategi:

I 2022 skal kommunen oppnå 425 poeng på kommunekompassevalueringen.

Kommunekompasset vurderer kommunens forvaltningspraksis og kommunen oppnådde i 2015 374 poeng. I 2022 er målsettingen 425 poeng.

Forbedringsområder fra kommunekompasset:

- ❖ Offentlighet og demokrati
- ❖ Tilgjengelighet, innbygger- og brukerinvolvering
- ❖ Resultatfokus og effektivitet

Videre skal innsatsen konsentreres om å:

- ❖ videreutvikle av medarbeidernes endringskompetanse
- ❖ videreutvikle av medarbeidernes digitale kompetanse
- ❖ kartlegge og vurdere behovet for framtidig kompetanse innenfor alle tjenestoområder
- ❖ sikre åpenhet og imøtekommenhet overfor innbyggerne og brukere

ØKONOMI

Skal kommunen lykkes med å være «Først til fremtida» kreves langsiktig og strategisk planlegging og klare prioriteringer for ressursbruk og innsats. En slik langsiktig planlegging og innretning av innsatsen innbefatter arbeidet å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi og innsats for å sikre kommunens økonomiske rammevilkår.

Innsatsområder:

- ❖ Sikre et bærekraftig gjeldsnivå i kommunen og at vi styrer økonomi utfra handlingsregler
- ❖ Videreutvikle en endringskultur som sikrer at den kommunale drifta kontinuerlig tilpasses vedtatte budsjetterammer

7. Suksessfaktorer

For å nå målene må vi:

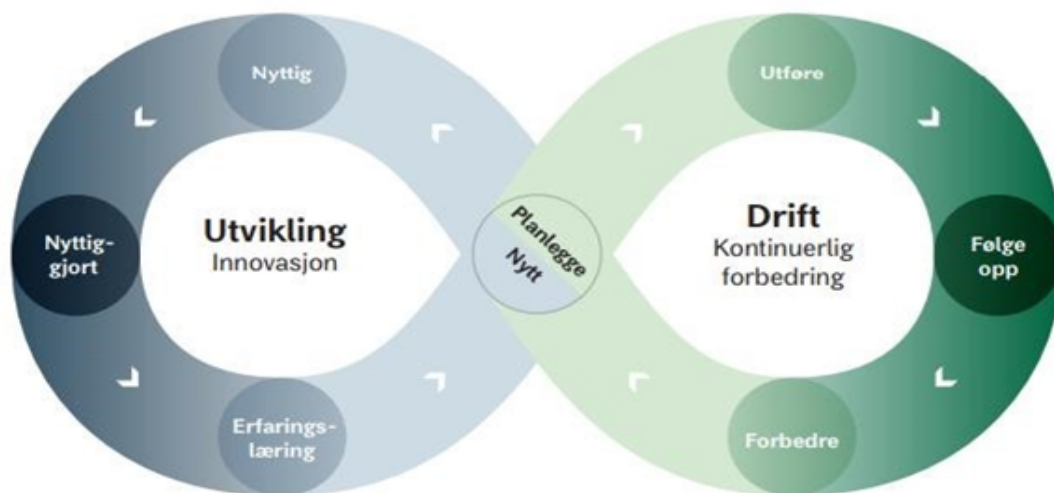
- ❖ Gjennom helhetlig virksomhetsstyring sikre både effektiv drift og gode tjenester til innbyggerne, samtidig som vi ivaretar nødvendig utviklingsarbeid og innovasjon i tråd med samfunnets og innbyggernes behov
- ❖ Planlegge og tenke økonomi og tjenester i et 10-15 års perspektiv
- ❖ Sørge for at det omstillingsevne og – og vilje i organisasjonen; organisatorisk optimisme
- ❖ Ha kompetente medarbeidere og ledere, som er fleksible og endringsvillige, viser mot og beslutningsevne
- ❖ Legge til rette for et godt samspill mellom politikere og administrasjon
- ❖ Legge til rette for god samhandling med eksterne aktører for å løse samfunnsmessige utfordringer på enda bedre måter
- ❖ Være utholdende og tro mot kommunens visjoner og målsettinger

8. Slik skal utviklingsstrategien følges opp

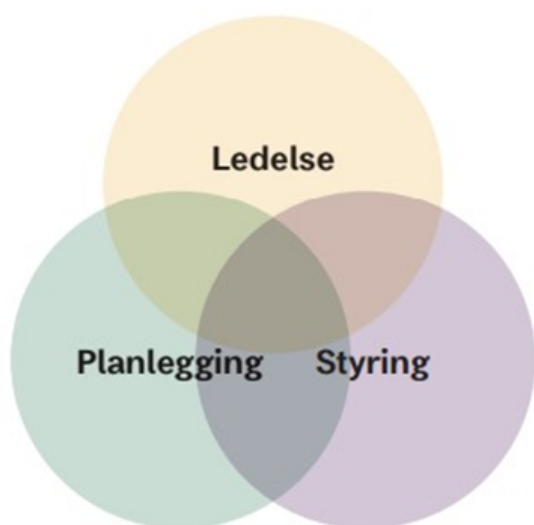
Utviklingsstrategien skal følges opp gjennom kommunens etablerte system for helhetlig virksomhetsstyring. Helhetlig styring innebærer å konkretisere kommuneplanens langsiktige mål, fastsette kortsiktige mål på tjeneste- og enhetsnivå, måle resultater og analysere disse som grunnlag for å sammenlikne med de fastsatte målene. Helt konkret blir prioriteringene som fastsettes gjennom utviklingsstrategien fulgt opp og konkretisert gjennom kommunestyrets årlige behandling av Handlingsplan med økonomiplan og gjennom kommunedirektørens årlige oppdragsbrev til enhetene. Resultatrapporteringen skjer gjennom månedrapporter og årsrapport. En forutsetning for å lykkes er at politiske vedtak og andre beslutninger er i tråd med innholdet i strategien.

Gjennom kontinuerlig læring, forbedringer og innovasjon skal kommunen være rustet til å møte komplekse utfordringer på smartere og mer effektive måter. Kontinuerlig forbedring er imidlertid ikke alltid nok, det må iverksettes mer omfattende utviklingsaktiviteter.

Felles innsats for å finne balansen mellom daglig drift og utvikling/innovasjon blir sentralt når utviklingsstrategien skal følges opp. De viktigste redskapene for å lykkes med dette er:

God planlegging:

innebærer å definere tydelig hva vi ønsker å oppnå i framtiden og hva vi må gjøre for å få dette til.

God ledelse:

er avgjørende viktig for å sikre god virksomhetsstyring. Gode plan- og styringsprosesser forutsetter ledere som gir retning, ser muligheter og er opptatt av resultater.

God styring:

skal sikre at oppgavene blir løst og at politiske vedtak, mål og prioriteringer blir fulgt opp på en effektiv måte og innenfor gjeldende lover, regler og økonomiske rammer.

Utviklingsstrategien er tenkt å være et hovedredskap for å lykkes med god planlegging – å definere og prioritere innsats for å lykkes med å realisere den politiske ambisjonen for Midtre Gauldal kommune: «Først til framtida».

